

Finlands Svenska Skolungdomsförbund FSS rf:s

POLITISKA PROGRAM

FASTSTÄLLD PÅ ELEVRIKSDAGEN ERIK17 I ESBO 23.4.2017

INTRODUKTION

FSS politiska program är grunden för förbundets åsikter och värderingar. I programmet definieras de politiska målen förbundet jobbar för och teman förbundet vill påverka. Programmet fastställs årligen av förbundets årsmöte Elevriksdagen.

Hur det politiska programmet blev till

Inför sammanställningen av det politiska programmet har vi utvärderat det tidigare utbildningspolitiska programmet, bekantat oss med andra studerandeförbunds linjedragande dokument, analyserat samhällstrender ur ett ungdomsperspektiv och läst rapporter om framtidens skola och utbildning. Vi har också frågat medlemmarnas åsikter på evenemang och sociala medier.

DEFINITIONER

Studerande: Elever i grundskolans övre klasser och studerande på andra stadiet samt folkhögskolor

Ungdom: Unga personer som inte har fyllt 29 år.

Studerandevårdsteam: De personer som ansvarar för studerandevården så som kuratorn, skolpsykologen och skolhälsovården.

Studerandekår: Alla studerande i läroinrättningen utgör studerandekåren

Studerandekårsstyrelse: Den demokratiskt valda styrelsen som för de studerandes talan i skolan samt ordnar evenemang och aktiviteter till de studerande.

1. VÄRDERINGAR

Värderingarna i det politiska programmet styr förbundets påverkningsarbete. Värderingarna är grunden i våra åsikter, vad vi påverkar för och hur vi vill att ungdoms- och skolpolitiken ska formas.

Likabehandling och tolerans

Vi anser att likabehandling ska vara en ledande värdering i skolan. Diversitet och mångfald berikar skolvardagen och ger såväl studerande som lärare möjligheter till nya perspektiv. Skolan ska vara en trygg och trivsamt plats för både studerande och lärare, där det råder nolltolerans mot mobbning och diskriminering. **Vi jobbar för toleranta och trygga skolor var alla behandlas lika.**

Kostnadsfri utbildning för alla

Vi anser att utbildningen ska vara kostnadsfri och alla ska ha samma möjligheter till kvalitativ utbildning oberoende av socioekonomisk bakgrund. Dolda kostnader ska inte förekomma i grundskolan och på andra stadiet. **Vi jobbar för en kostnadsfri utbildning.**

En levande tvåspråkighet

Vi tror på ett starkt tvåspråkigt Finland med en levande och livskraftig finlandssvensk kultur och minoritet. Vi anser tvåspråkigheten vara en rikedom och vill att finlandssvensk kunskap, kompetens och kultur främjas. ***Vi jobbar för ett livskraftigt Svenskfinland och ett starkt tvåspråkigt Finland.***

En hållbar utbildning

Vi anser att utbildning förutom en bred allmänbildning ska ge de studerande färdighet och kompetens som behövs i framtiden - social kompetens, kommunikationsfärdigheter, samarbetsförmåga, ledarskap och kritiskt tänkande ska vara en allt viktigare del av utbildningen. Skolan ska uppmuntra studerande till ett hållbarhetstänk, där man är medveten om de resurser som finns att tillgå och använder dem varsamt. ***Vi jobbar för att studerande ska utveckla kunskap och kompetens som behövs i dagens och framtidens samhälle.***

Påverkningsmöjligheter och aktivt medborgarskap

Vi anser att skolan skall vara en plats som väcker studerandes intressen för samhällsfrågor och samhällspåverkan genom exempelvis aktiv studerandekårsverksamhet med verkliga påverkningsmöjligheter. De studerandes röst och åsikt skall vara en självklar del av beslutsfattandet i skolan. ***Vi jobbar för att studerande ska vara och bli aktiva medborgare, som bryr sig om sin omvärld och är intresserade av samhället.***

2. UTBILDNINGSPOLITIK

I vår utbildningspolitik definierar vi hur vi anser att skolan och utbildningen ska se ut, baserat på våra värderingar. Vi tar ställning till hur vi tror att skolan ska utvecklas för att ge unga verktyg att lyckas i livet och klara sig i samhället. Vi tror på att Finland behöver en utbildning som främjar innovationer, uppmuntrar till experiment och ger studerande verktyg att förstå komplexa helheter. Samhället förändras i snabb takt och vi kan identifiera samhällstrender som påverkar unga och utbildning; exempelvis digitalisering, ökad ojämlikhet, polarisering av värderingar, hatprat och normalisering av det, förändringar på arbetsmarknaden och i landets befolkningsstruktur. Utbildningen ska reflektera behoven i det förändrade samhället.

2.1. PEDAGOGIK

Lärometoder och studieteknik

Förståelse för hur man lär sig är centralt för ett framgångsrikt lärande. Därmed ska studerande handledas i studieteknik så att var och en hittar sin inlärningsstil. Skolan ska beakta studerandes individuella inlärningssätt genom att använda mångsidiga lärometoder, såsom samarbete i grupper, presentationer, diskussioner, debatter och att lära sig av varandra.

Ämnesöverskridande och fenomenbaserad undervisning

Att förstå olika fenomen och komplexa helheter blir allt viktigare i dagens samhälle. Skolan ska ge de studerande verktyg att förstå och analysera olika fenomen genom att erbjuda tvärvetenskapliga program och projekt. Framgångsrik ämnesöverskridande och fenomenbaserad undervisning kräver nya arbetssätt och färdigheter av lärarna, vilket i sin tur förutsätter att lärare fortbildas.

Digitalisering

Samhällets digitalisering är en möjlighet för skolan och digitala kunskaper är och blir allt viktigare i dagens värld. Skolan skall ta vara på de möjligheter digitaliseringen medför; exempelvis ger digitala läromiljöer nya möjligheter för projekt och fenomenbaserad utbildning. Digitaliseringen ska vara ändamålsenlig och inte ett självändamål. Digitaliseringen och den snabba utvecklingen av digitala verktyg är en utmaning för lärarna, och därmed måste ytterligare fortbildning i digitala läromedel garanteras lärare.

Läraryrollen

Lärare fungerar allt mer som handledare vars uppgifter är att stöda de studerande i deras utveckling. Detta sätter nya krav på lärarna och lärarutbildningen. För att garantera en jämlik utbildning i alla skolor är det därmed centralt att lärarutbildningen och lärarnas fortbildning prioriteras och utvecklas.

Utvärdering

Utvärderingen ska stöda inlärningsprocessen och ge riktning för fortsatt lärande, inte kritisera kunnandet. Sifferbetyg ska inte vara det enda eller självklara alternativet, muntlig och skriftlig utvärdering ska anses vara minst lika goda utvärderingssätt. Utvärderingen ska mäta en studerandes utveckling, inte jämföra den studerande med andra. Självutvärdering är ett verktyg för att förstå den egna inlärningsprocessen och analysera det egna kunnandet, och därmed ska självutvärdering ha en allt större roll. De studerande ska utvärdera lärarna och undervisningen kontinuerligt.

2.2. GRUPPER

Nivåbaserad undervisning

Nivåbaserad indelning ska undvikas. Om indelning sker ska den basera sig på intresse fram om begåvning, och den studerande ska själv få välja vilken grupp hen placeras i. Läraren ska handleda de studerande i val av grupp, så att varje studerande får det stöd de behöver och att studerandes arbetstakt i stort sett motsvarar gruppens.

Gruppindelning på basis av kön

Gruppindelning ska inte göras på basis av kön, eftersom detta förstärker stereotyper och försätter könsminoriteter och de som inte passar i stereotypen i obekväma och orättvisa situationer. Om en gruppindelning behöver göras, ska studerandena själv få välja vilken grupp hen placeras i. Alla elever ska ges möjlighet att testa på allt som ingår i läroplanen.

Grupstorlekar

Små grupstorlekar är centrala för goda utbildningsresultat och för att de studerande ska bemötas utgående från individuella behov. Det ska finnas tillräckligt många lärare och skolassistenter per studerande för att säkerställa att alla studerande får tillräckligt med handledning och stöd.

2.3. UTBILDNING UTANFÖR SKOLAN

PRAO

Då arbetsmarknaden genomgår förändring är det viktigt att framtidens arbetstagare får en kontaktyta till arbetslivet tidigt och får möjlighet till praktiska erfarenheter från arbetslivet. Under PRAO lär sig studerande tillämpa kunskap samtidigt som PRAO är en möjlighet att bekanta sig med yrken som intresserar. PRAO ska vara en del av både högskolan och gymnasiet. Alla studerande i Finland ska ha samma möjligheter till PRAO.

2.4. UTBILDNINGSTADIER

Grundskolan

Grundskolans uppgift är att väcka nyfikenhet och skapa intresse för lärandet bland de studerande. Fokus ska ligga på att ge en bred bas för fortsatta studier och framtiden. Grundskolan har en enormt viktig uppgift i att erbjuda kvalitativ och kostnadsfri utbildning för alla, oavsett socioekonomisk ställning. Det är viktigt att alla barn får börja skolan från samma utgångsläge eftersom det minskar ojämlikheten i samhället.

Övergången mellan grundskolan och andra stadiet

Varje ungdom bör garanteras möjlighet att studera på andra stadiet. Samtidigt ska det finnas möjlighet till olika former av påbyggnadsundervisning, så som tionde årskursen. Vid val av andra stadiets läroinrättning ska den studerande inte begränsas av regionala skillnader i kurs- och utbildningsutbud. Kursutbud ska utökas med hjälp av samarbeten och internetkurser, och staten ska stöda studerande som tvingas flytta till annan studieort.

Andra stadiet

Gymnasium

Gymnasieutbildningens uppgift är att ge en bred allmänbildning och goda förutsättningar för framtida studier. Gymnasieutbildningen ska ge studerande färdigheter att förstå en allt mer komplex värld. Gymnasiets allmänbildande funktion bör bevaras och valfriheten i sin nuvarande utsträckning är fungerande. Gymnasier och högskolor ska sträva till ytterligare samarbeten. Överfulla kurser får inte vara en orsak till att gymnasiestudierna förlängs. Skolan ska inte motarbeta studerande som av olika orsaker vill avlägga sina gymnasiestudier på något annat än tre år. Studerande ska informeras om möjligheten att ta gymnasiediplom. Gymnasiediplomen ska gå att avlägga på annan läroanstalt, om den egna läroanstalten inte erbjuder möjligheten.

Studentexamen

Studentexamen ska utgöra helheten av studentprov och ett visst antal avlagda gymnasiekurser. Målsättningen är att mäta den studerandes kompetens, framom faktakunskap. Studentexamen ska mäta hur bra den studerande kan tillämpa, bearbeta och analysera sin kunskap och presentera kunskapen i ändamålsenlig form. Studentexamen i språk ska mäta både skriftliga och muntliga färdigheter. Språkproven ska vara standardiserade enligt europeiska standarder. Provet i det andra inhemska språket ska vara frivilligt.

Studentexamen ska vara kostnadsfri för studerande, med andra ord finansieras med statliga medel. En studeranderepresentant ska ingå i Studentexamensnämnden. Digitalisering av studentprov ska utgå ifrån studerandenas behov. De studerande ska få möjlighet att träna på digitala prov under sin gymnasietid och de digitala proven skall utvecklas i samarbete med studerande. Utbildning i det digitala provet ska ingå i lärarutbildningen och -fortbildningen.

Det svenskspråkiga provet ska motsvara det finskspråkiga provet och båda ska vara av hög kvalitet.

Yrkesutbildning

Yrkesutbildningen ska understöda företagsamhet och initiativförmåga. Kopplingen till näringslivet måste vara stark, men undervisningsansvaret ligger hos läroinrättningen. Utrustningen måste vara modern och motsvara internationella standarder.

Då studerande avlägger praktik ska de vara medvetna om sina rättigheter i arbetslivet och bemötas med respekt. Den studerande har rätt till handledning och stöd från skolan under praktikperioden. Under praktikperioden ska den studerande få kontakt med branschen och relevant arbetserfarenhet.

Undervisningen i de allmänna ämnena i yrkesskolor bör vara ämnesvis lika heltäckande som i gymnasierna. Undervisningen och allt material ska vara gratis för de studerande.

Studerande ska kunna avlägga hela, eller en del av den grundläggande yrkesutbildningen genom läroavtal. Alla yrkesexamina bör garantera samma möjligheter för fortsatta studier som studentexamen. Alla studerande ska ha möjlighet och få information om att avlägga kombinationsexamen.

Folkhögskolor

Folkhögskolorna ska erbjuda mångsidiga och intressanta kurser som inte leder till en examen. Studier på en folkhögskola kan fungera som ett motiverande mellanår och förbereda för fortsatta studier.

Övergången till tredje stadiet

Studerande från andra stadiet ska ha motsvarande möjligheter att fortsätta studierna på tredje stadiet oavsett om man avlagt studentexamen eller yrkesexamen. Det nuvarande systemet med inträdesprov är ineffektivt och icke-ändamålsenligt för de studerande, eftersom arbetsbördan i många fall blir orimligt stor då studentskrivningarna och inträdesproven infaller så nära varann. Universiteten och yrkeshögskolorna ska i större grad utgå från studentexamen, motsvarande yrkesexamen eller gemensamma inträdesprov. Målet är att mäta studerandes förutsättningar att lyckas i sina studier på tredje stadiet. För vissa utbildningslinjer är inträdesprov befogat. Utbildningen i grundskolan och på andra stadiet ska i sig själv vara förberedande för följande utbildningsstadium, och således ska prepkurser inte vara en nödvändighet.

2.5. SKOLÄMNEN

Andra inhemska

Andra inhemska språket ska även i framtiden vara en för alla obligatorisk del av läroplanen. Undervisningen ska fokusera på praktiska och användbara färdigheter. Genom olika projekt och samarbeten som överskrider språkgränser får de studerande praktiska språkkunskaper och ett intresse för det andra inhemska.

Språkundervisning

Att kunna många språk blir allt viktigare och därmed ska nya främmande språk redan introduceras i grundskolans lägre klasser. Fokus skall ligga på praktiska och muntliga färdigheter och uppmuntra studerandena att använda språket.

Historia och samhällslära

Historia- och samhällsläraundervisningen har en central roll i att skapa intresse och förståelse för samhället. Undervisningen ska konkretisera samhällets maktstrukturer och fostra aktiva medborgare, genom att uppmuntra till debatt och skapa samhällsengagemang bland eleverna. Det är viktigt att samhällslära- och historieundervisningen introduceras redan i grundskolan lägre klasser. Alla studerande ska lära sig om privatekonomi.

Åskådningläroämne

En bred kulturell och religiös förståelse är centralt i dagens mångkulturella samhälle. Målet med åskådningläroämnet ska vara att öka kulturell och religiös förståelse bland studerande. Alla studerande ska ha ett gemensam icke-konfessionellt åskådningläroämne där fokuset ligger på att förstå olika religioner och livsåskådningar.

Konst och färdighetsämnen

Konst- och färdighetsämnen ska stöda elevernas kreativitet, färdigheter och känsla för kultur. Vitsorden ska inte påverkas av talang, utan av insats och engagemang.

Hälsokunskap och sexualundervisning

Undervisningen i hälsokunskap ska betona en hälsosam, hållbar livsstil och hälsosamma val. Tillsammans med fysisk hälsa ska även mycket betoning läggas på mental hälsa.

Undervisningen ska öppet diskutera olika sexuella läggningar och könsidentiteter ur ett normkritiskt perspektiv. Inom sexualundervisningen ska preventivmedel, relationsfrågor och ett hälsosamt sexualliv behandlas. Undervisningen ska öka kunskapen om människans hälsa överlag, samt ge studerande verktyg för att hantera den egna hälsan och sexualiteten. Varje studerande ska känna sig trygg i klassrummet, undervisningen ska inte behandla studerandes personliga erfarenheter eller angelägenheter.

2.6. FÄRDIGHETER OCH KOMPETENSER

Världen förändras i allt snabbare takt och därmed måste skolan ge studerande verktyg att handskas och leva med förändringen. Dessa verktyg är inte regelrätt sakkunskap inom specifika ämnesområden, utan färdigheter och förmågor som utvecklas i inläringen helhetsmässigt genom undervisningsmetoder och arbetssätt.

Värderingsanalys

I ett allt mera globalt och internationellt samhälle möts olika kulturer varje dag. För att bygga en gemenskap i skolan och på ett större plan ett inkluderande samhälle ska skolan stöda unga i att skapa förståelse för olika kulturer och värderingar. Genom handledning i att identifiera egna värderingarna får ungdomar verktyg att förstå och respektera andras värderingar, vilket är grunden för ett inkluderande samhälle.

Kommunikations- och sociala färdigheter

På dagens och framtidens arbetsmarknad värderas goda kommunikationsfärdigheter och social kompetens. Genom att arbeta i grupp utvecklar studerande sin sociala kompetens och förståelse för

gruppdynamik. Presentation och diskussion utvecklar de studerandes förmåga att kommunicera tydligt och ändamålsenligt.

Digitala och datakunskaper

Digitalisering är en global megatrend i vårt samhälle, att förstå tekniska och digitala system är en allt viktigare färdighet och digitala kunskaper är centrala i de flesta yrken. Digitala och datakunskaper ska vara centrala i utbildningen, de studerandena ska ha färdigheter att förstå digital utveckling. Kurser i programmering ska ingå i läroplanen redan i grundskolan.

Informationssökning och -behandling

Att kunna analysera informationens pålitlighet och objektivitet blir allt mer relevant i en värld var falska nyheter blivit allt vanligare. Studerande ska lära sig söka information effektivt, sälla bland informationskällor och granska informationen kritiskt.

Bearbeta komplexa helheter och kreativ problemlösning

I och med att världen blir allt mer avancerad behövs förståelse för komplexa system och helheter i allt högre grad samt färdighet att tillämpa kunskap. Studerande ska ha kunskapen att kritiskt analysera omvärlden samtidigt som de studerande ska lära sig att tillämpa kunskap på ett kreativt och innovativt sätt.

Entreprenörskap

Entreprenörskap är en trend i vårt samhälle, samtidigt som forskning visar att allt fler studerande drömmer om att starta eget företag. Att introducera olika former av företagande och entreprenörskap ska vara en naturlig del av läroplanen, t.ex kurser om entreprenörskap är ypperliga möjligheter för studerande att bekanta sig med arbetslivet och tillämpa sin kunskap i praktiska frågor.

Medborgarfärdigheter

Skolan ska förbereda studerande för livet, vilket också innefattar färdigheter att klara av vardagen självständigt. Till dessa färdigheter hör bland annat att kunna handskas med sin privatekonomi och att förstå sig på de statliga institutionernas tjänster, speciellt de som är relevanta för unga.

2.7. STÖDUNDERVISNING

Stödundervisning ska vara en naturlig del av skolgången. Stödundervisning ska inte uppfattas som något negativt, utan som ett extra stöd som möjliggör framgångsrik inläring. Stödundervisningen ska anpassas enligt de studerandes individuella behov och erbjudas ämnesvis, samt i enskilda livssituationer då den studerande så önskar.

3. SKOLA OCH VÄLMÅENDE

Undersökningar visar hur allt fler ungdomar mår allt sämre. Psykisk ohälsa, såsom stress och depression, har blivit vanligt bland en stor del av de studerande. Skolan har en central roll i att förebygga ohälsa, ensamhet och marginalisering. Skolan är en stor del av en ung persons vardag och har därmed en unik möjlighet att ge unga verktyg för en hälsosam livsstil och en balanserad vardag.

3.1. VÄLMÅENDE OCH TRIVSEL

Trivsel och mobbningsförebyggande arbete

Skolan ska vara en trygg plats för både studerande och personal, där nolltolerans mot mobbning är en självklarhet. Det är viktigt att mobbningsfall tas på allvar och reds ut snabbt. Skolpersonal ska

utbildas i att handskas med mobbningsfall, att bemöta minoriteter och handla normkritiskt i skolan samt fungera som förebilder. Myndigheterna, såsom polisen och barnombudsmannen, ska vara i stark växelverkan med skolan och vårdnadshavarna för att samarbeta i mobbningsfrågor. Vänelevs- och tutorverksamheten har en viktig roll i att bygga en trygg och trevlig atmosfär i skolorna. Skolan ska ge vänelevsverksamhet ordentligt med resurser, så vänelever och tutorer kan arrangera aktiviteter och verksamhet som bidrar till god stämning i skolan.

Studerandevård

Kvalitativ studerandevård är central för att studerande ska må bra och nå goda inlärningsresultat. Studerandevården måste garanteras tillräckligt med resurser så att det finns lämpligt med personal per studerande. Studerandevårdstjänster ska vara tillgängliga – det ska alltid finnas studerandevårdspersonal på plats i skolorna. Det är viktigt att man utvecklar tjänster med låg tröskel så att studerande enkelt och smidigt kan söka hjälp då det behövs. Studerandevården ska samarbeta med kommunala aktörer så att det finns enhetliga servicekedjor.

Studiehandledning

Studiehandledning är en av de viktigaste tjänsterna i skolorna. Studiehandledningens mål är att hjälpa studerande hitta fungerande studievanor samt informera och handleda studerande. Studiehandledningen måste ha tillräckligt med resurser så att varje studerande får den handledning hen behöver genom att garantera tillräckligt mycket personal per studerande.

Arbetsmiljö

Utrymmena i skolan ska vara adekvata, ändamålsenliga och anpassningsbara för att möjliggöra mångsidiga lärometoder. Arbetsmiljön ska vara trivsamt och inspirera de studerande. Undervisningen behöver inte vara bunden till klassrummet, utan kan ske till exempel utomhus eller hos andra aktörer i näromgivningen. Genom att dela utrymmen med olika aktörer som till exempel olika medborgarorganisationer och kommunala aktörer kan skolan bli ett kunskapscentrum. På en konkret nivå är dålig inneluft och mögel allvarliga problem i skolorna och bör åtgärdas omedelbart. Skolutrymmen ska vara tillgängliga även för studerande med funktionsnedsättning. Övervakningskameror är befogade vid ingångar men inte i skolutrymmen. Skolans duschutrymmen ska ha draperier.

3.2. SOCIALA STÖD

Varje studerande ska ha samma möjligheter att studera oavsett socioekonomisk bakgrund och därmed är det viktigt att det finns olika stödfunktioner för unga. Studiestödet ska vara tillgängligt för studerande på andra och tredje stadiet. Studiestödet ska inte påverkas av föräldrarnas inkomster då den studerande flyttat hemifrån. Studiestödet ska bindas till ett index. De studerande ska informeras om de olika formerna av stöd.

3.3. FRITID OCH SYSSELSÄTTNING

Erkännande av kompetens

I dag får unga allt fler färdigheter från fritidsverksamhet. Färdigheter man samlar utanför den formella utbildningen ska ses som komplement till den formella utbildningen. Om kompetens som erhållits utanför utbildningen är inom ramen för examen och kan bevisas med intyg ska kompetensen tillgodoräknas i utbildningen.

Hobbygaranti

Hobbyverksamhet har en central roll för att förebygga utslagning och minska marginalisering bland unga. Varje ungdom ska garanteras en hobby man trivs med och som passar en.

Ungdomsarbete och ungdomstjänster

Kommunens ungdomsarbete och ungdomsarbetare ska förebygga marginalisering av ungdomar. Ungdomsarbete skall ha resurserna att nå den grupp av ungdomar som mår dåligt och är i fara att marginaliseras. För att jobba effektivt och förebyggande är ett tätt samarbete mellan kommunens ungdomsarbete och skolan centralt. För att förebygga marginalisering är det uppsökande ungdomsarbetets roll central och bör få tillräckligt med resurser. Ungdomarna skall vara delaktiga då man planerar verksamhet för ungdomarna så att verksamheten motsvarar ungdomarnas behov och önskemål.

Unga på arbetsmarknaden

Kommunen ska stöda ungas sysselsättning genom att erbjuda sommarjobb åt minderåriga, samt ha ett system för att stöda arbetsgivare som tar emot unga sommarjobbare. Ålder ska inte påverka lönenivån.

3.4. HÄLSOSAM LIVSSTIL

En hälsosam livsstil innebär bland annat en sund balans mellan studier, fritid och sömn. Denna balans ska vara möjlig för varje person att uppnå. Genom att arbeta förebyggande och fungera som exempel ska skolan främja hälsosam livsstil bland unga.

Motion

Skolgymnastiken ska ge varje studerande möjlighet att hitta en motionsform som passar en. Genom att uppmuntra till vardagsmotion i skolorna främja hälsosamma vanor i vardagen.

Mental hälsa

Mental hälsa kan främjas genom att till exempel studiehandledningen och skolans studerandevårdspersonal handleder studerande i stresshantering, självledarskap och tidsplanering.

Kost

Skolmaten ska vara ett exempel på balanserad kost. Eventuella mellanmål i skolorna och caféer ska vara hälsosamma och energirika. Vegansk och vegetarisk mat ska vara en självklar del av skolornas matutbud. Studerande med specialdiet har rätt till dietmat.

3.5. PÅVERKNINGSMÖJLIGHETER OCH RÄTTSSKYDD

Studerandes rättsskydd

Studerande ska informeras om sina rättigheter och ha kunskap om de regler som styr skolan. Ordningsreglerna skall formis i samråd med de studerande. Provs ska kunna överklagas och studerande ska också i praktiken ha tillgång till de dokument skolan har gällande hen. Det ska vara frivilligt att delta i undersökningar.

Studerandekårsverksamhet

Studerandekårsverksamhet är en självklar del av skolan och skolans beslutfattande. Målsättningen är att erbjuda studerande påverkningsmöjligheter i skolan samt engagera och inspirera studerandes intresse för samhället. Studerandekårsstyrelsen är ett självständigt organ som får stöd och handledning av en handledande lärare. Studerandekårens verksamhet är central i de studerandes

demokratifostran och genom studerandekåren får eleverna se hur demokratiskt beslutfattande sker i praktiken.

Rösträttsåldern

Rösträttsåldern ska sänkas till 16 år i alla val, även folkomröstningar, och 16-åringar ska även få kandidera i val. En 16 åring ska också ha rätt att skriva under medborgarinitiativ.

Ungdomsfullmäktige

Ungdomsfullmäktigen har en viktig roll i att engagera, utbilda och väcka intresse för samhällsfrågor och kommunalt beslutfattande. Ungdomsfullmäktige är ett sätt att göra unga invånare i kommunen delaktiga i beslutfattande och höra de ungas åsikter i olika frågor. Ungdomsfullmäktige skall ges reella påverkningsmöjligheter och adekvata resurser att ordna program till unga enligt önskemål och intresse. Ungdomsfullmäktige ska även finnas på landskapsnivå då landskapsreformen träder i kraft. Ungdomsfullmäktige måste rådfrågas i frågor som direkt berör ungdomar; såsom undervisning och ungdomsaktiviteter.

4. ARVOPOHJA

Yhdenvertaisuus

Uskomme yhdenvertaisuuden olevan keskeinen osa koulun arvopohjaa. Koulun on oltava kaikille turvallinen ja viihtyisä paikka, niin opiskelijoille kuin henkilökunnalle. Koulukiusaamiselle ja syrjinnälle on ehdoton nollatoleranssi.

Maksuton koulutus kaikille

Kaikilla on oltava mahdollisuus opiskeluun ja koulutukseen sosio-ekonomisesta asemasta huolimatta.

Kaksikielisyys

Uskomme vahvasti kaksikieliseen Suomeen. Kaksikielisyys on rikkaus ja toimimme elinvoimaisen ruotsinkielisen vähemmistön hyväksi. Edistämme suomenruotsalaista kulttuuria ja koulutusta.

Kestävä koulutus

Koulun on annettava opiskelijoille hyvät toimintaedellytykset hyvään elämään. Yhteiskunta muuttuu yhä nopeammin ja tämä luo uusia paineita myös kouluihin. Laajan yleissivistyksen ohella erilaiset taidot korostuvat opetuksessa.

Nuorten vaikuttamismahdollisuudet ja aktiivinen kansalaisuus

Koulun tehtävä on myös herättää opiskelijoiden mielenkiinto yhteiskuntaa kohtaan. Nuorten mielipiteet ja vaikuttamismahdollisuudet ovat itsestäänselvyys niin kouluissa kuin yhteiskunnassakin.